

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

7. Cibi potusq[ue] intemperantia quàm sit prægnantibus noxia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

renti cauendum, ne, dum exilire velit, pragnans abortet, aut quia audiunt, multas, dum grandia pondera sustulerunt, dum duas, tres, quatuor horas, instar Baccharum, saltando, vires attenuarunt, in tempestiue peperisse; ipsæ in contrarium stultæ, ita lecto, vel lecticæ affiguntur, vt plerumque jaceant, vel sese moueant instar cochlearum, passusque oannes numerent. Aristoteles vult, vt *singulis diebus iter quoddam faciant*. Quis iter vocat, ascendisse per scalas? & tamen vel hoc detrectant quædam. Ita dum corpus non exercent, necessariò *excrementorum plena sunt, quæ res obest valde ipsi, quos in utero habent*. Et quidem rusticorum vxoribus hinc nullum est periculum, neque feminis, labore se familiarique sustentantibus. Dominae, Cleopatra illæ, & quæ pompis gaudent, stolatæque solent vocari, hinc sese matres factas ostentant; atque vt sciantur portare, sese portari sinunt. His ergo Philosophus, ex veteri quidem more, per legum latores, præscribi vult, vt, *singulis diebus, iter quoddam faciant, ad cultum Dearum, quæ sunt nacta honorem, vt opem ferant generationi*. Quod sanè, quia ad falsas Deas iter instituebatur, merito potest dici, fuisse supersticiosum, non solàm à Nausistrata aliqua Terentiana, verùm multò magis ab homine Christiano. Sed Christianæ feminæ alias veras Diuas & Diuos habent, ad quas, *singulis diebus iter quoddam faciant, ad cultum earum & earum, quæ sunt nacta honorem, vt opem ferant generationi*. Et sanè vidi Principes feminas, quæ id factitarent; immo, quæ longa itinera susciperent, laborem nullum nullamue fatigationem refugientes. Hoc igitur primum est.

Alterum est, vt *alimento tenui utens*, vires non debilitet, neque corpus extenuet, aut laxet, quæ est pragnans. Magna est talibus, apud viros, licentia, qui putant eis nihil negandum, quod petunt: quasi in illis appetitus sit mensura sanitatis. Iraque fungos, boletos, tucetaque crassa, limum, lateres, testas, & quid non vorant? Scio imaginationi subinde aliquid dandum, sed ordinarius tamen cibus debet esse solidus & temperatus; ne nimis crebrò, & ferè singulis horis comedant; ne cibum super cibum iniiciant, ventremque farciant, ac priore alimento nondum concocto, alterum stomacho obtrudant, caloremque

VII.

lore mque natium obruant. Vnde indigestum quoque & crudum alimentum ad foetum deriuari sit necesse. Quaedam ita saginant sese, vt nescias, quid de ijs sit censendum, pinguis vocare debeas, an praegnantem? Abdomini natus, an natus daturus? Profecto antiquum illud experientia confirmat: *Steriliora cuncta pinguis, & in maribus, & in feminis.* Quare, non opus est, ad interimendam in utero prolem, haurire quassitum, apud Pharmacopolas, venenum, quotidianus istis cibis in venenum vertitur; quemadmodum & potus. Citatur à Nonio Marcello Varronis locus pro Cellio, vel Fundanio, de admirandis rebus, his verbis. *Vinum quod tibi natum sit, in quodam loco, si praegnantem biberit, fieri vt abortiatur.* Neque huic duntaxat vino inest haec vis. Omne vinum, & vel maxime generosa illa ex Hispanijs, Creta, & calidioribus vineis petita, dum nimium siccant, vel matres steriles, vel prolem faciunt abortiuam, si auidius intemperantiusque bibantur. Noui feminam, quae Massico delectata, quinquies abortum eiecit; postquam autem illud, consilio medicorum desijt bibere, coepit parere. Itaque *in vino luxuria est, & fertilitas vitiorum, non liberorum.* *Va, igitur, qui consurgitis mane ad ebrietatem sellendam, & potandum usque ad vesperam, vt vino esuetis.* Vituperabilis est ebrietas, in omni homine; quia sopit rationem, quae hominem à pecude discriminat: sed in femina etiam detestabilis est; quippe in ea, cum ratione, etiam extinguit pudorem, & fertilitatem. Quae non ex inuidia sexus à me dicuntur, sed vt ostendam sterilitates & abortus non trahendos esse, ad naturae Authorem accusandum; cum praecipua causa sint ipsi, qui de sterilitate conqueruntur.

Plin. lib. 11.
Nat. hist. c.
37.

Ephes. 5. 18.

VIII.

Nam tertium est, quod Aristoteles obseruat, in praegnantibus; ex cuius praescripto, eas mente, contra atque corpore, *si diu remissiusque degere conuenit.* Apparet enim, ait, quae gignuntur ad se ducere non parum, ab ea, quae in utero habet, pariter ac *stipes à tellure.* Quamobrem, sicut, quae parere feliciter volunt, corpus debent exercere, ita etiam oportet eas animum habere tranquillum vacuumque à molestijs ac sollicitudine. Obest enim magnopere foetui, labijsque non parum affert, in

quae